

Problem „Wielkiego Piątku”

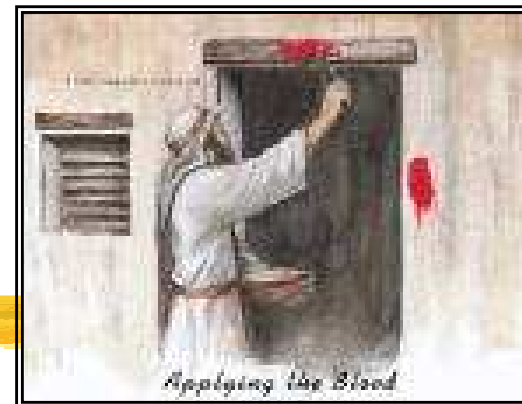

Wojtek

listopad 1995, marzec 2003 r.

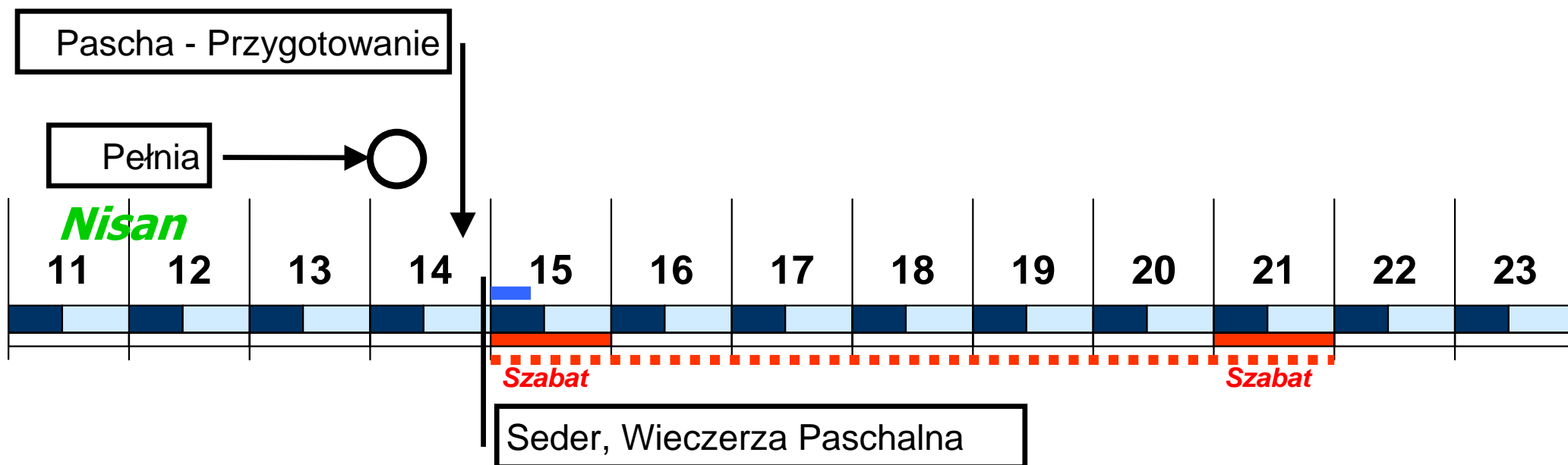
V2.7 - 2 maj 2003

Pascha

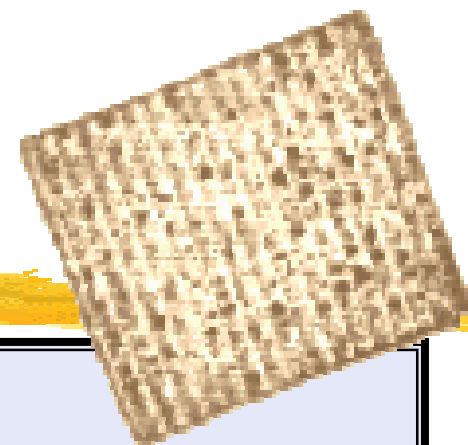

Księga Kaptńska 23.5:

W miesiącu pierwszym, czternastego dnia tegoż miesiąca o zmierzchu jest Pascha Pana.

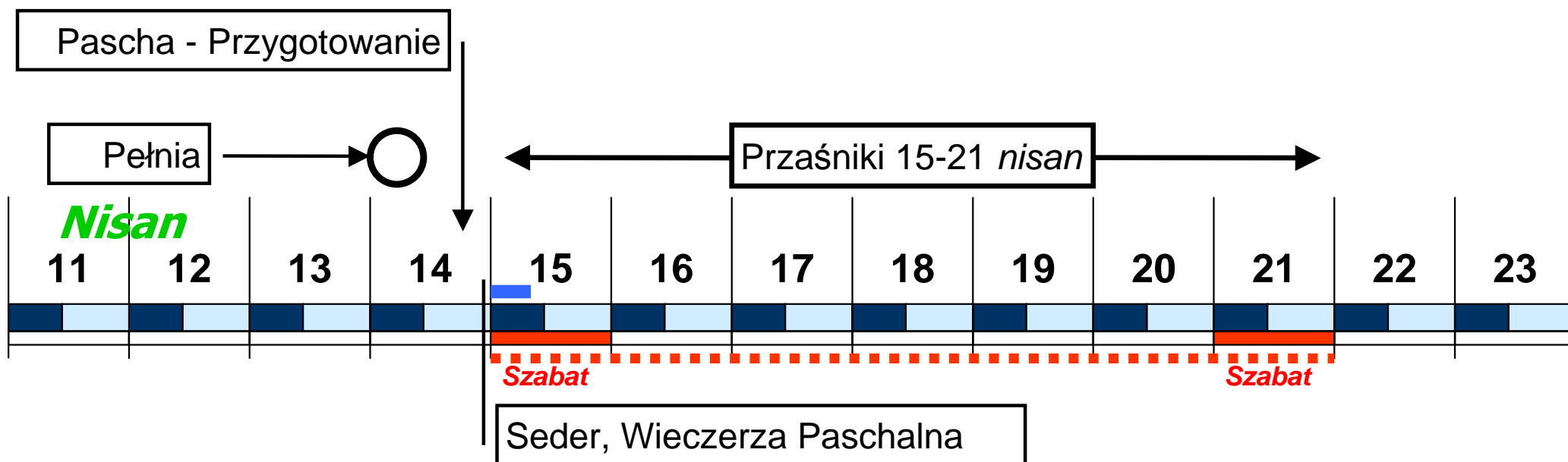

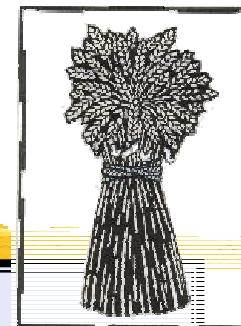
Przaśniki

Księga Kapłańska 23.6-8:

A piętnastego dnia tegoż miesiąca jest Święto Przaśników Pana. Przez siedem dni będziecie jedli przaśniki. Pierwszego dnia będzie dla was ogłoszone święte zgromadzenie; żadnej ciężkiej pracy wykonywać nie będziecie, lecz będziecie składać Panu ofiary ogniowe przez siedem dni. Siódmego dnia będzie święte zgromadzenie, nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy.

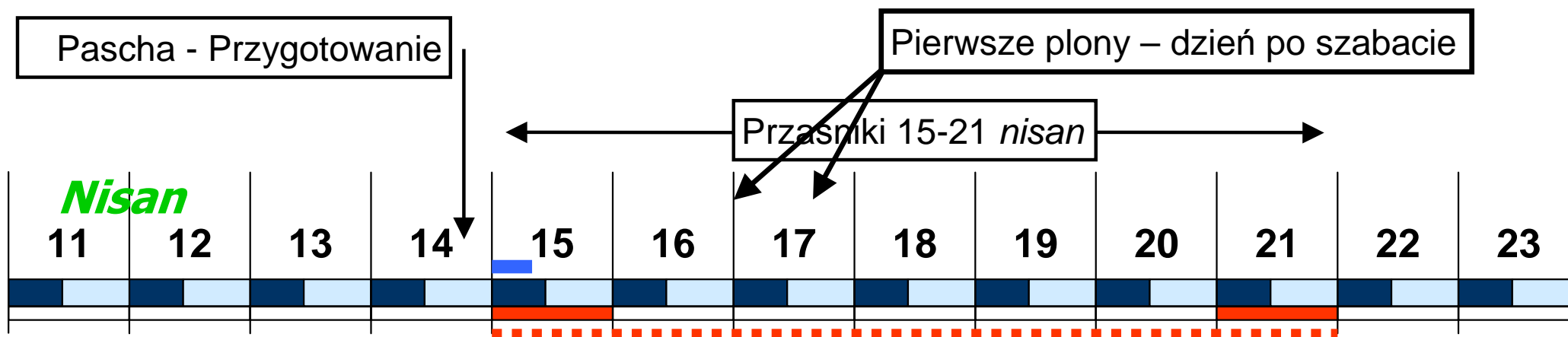

Pierwociny

Księga Kapłańska 23.10-14

Gdy wejdziecie do ziemi, którą ja wam dam, i będziecie zbierać żniwo, to snop z pierwocin waszego żniwa przyniesiecie do kapłana, a on dokona obrzędu potrząsania tym snopem przed Panem, aby zyskać dla was upodobanie. Nazajutrz po sabacie kapłan dokona nim obrzędu potrząsania. W dniu obrzędu potrząsania tym snopem złożycie roczne jagnię bez skazy na ofiarę całopalną dla Pana, wraz z ofiarą z pokarmów dla niego z dwóch dziesiątych efy przedniej mąki, zaczynionej oliwą, jako ofiarę ogniową, woń przyjemną dla Pana, oraz jako ofiarę z płynów dla niego jedną czwartą hinu wina; chleba zaś ani prażonego lub świeżego ziarna zboża jeść nie będziecie aż do tego dnia, w którym przyniesiecie swojemu Bogu dar. Jest to ustawa wieczna dla waszych pokoleń we wszystkich siedzibach waszych.

Święta wiosenne

wg Księgi Kapłańskiej 23

Księga Kapłańska 23:4-14

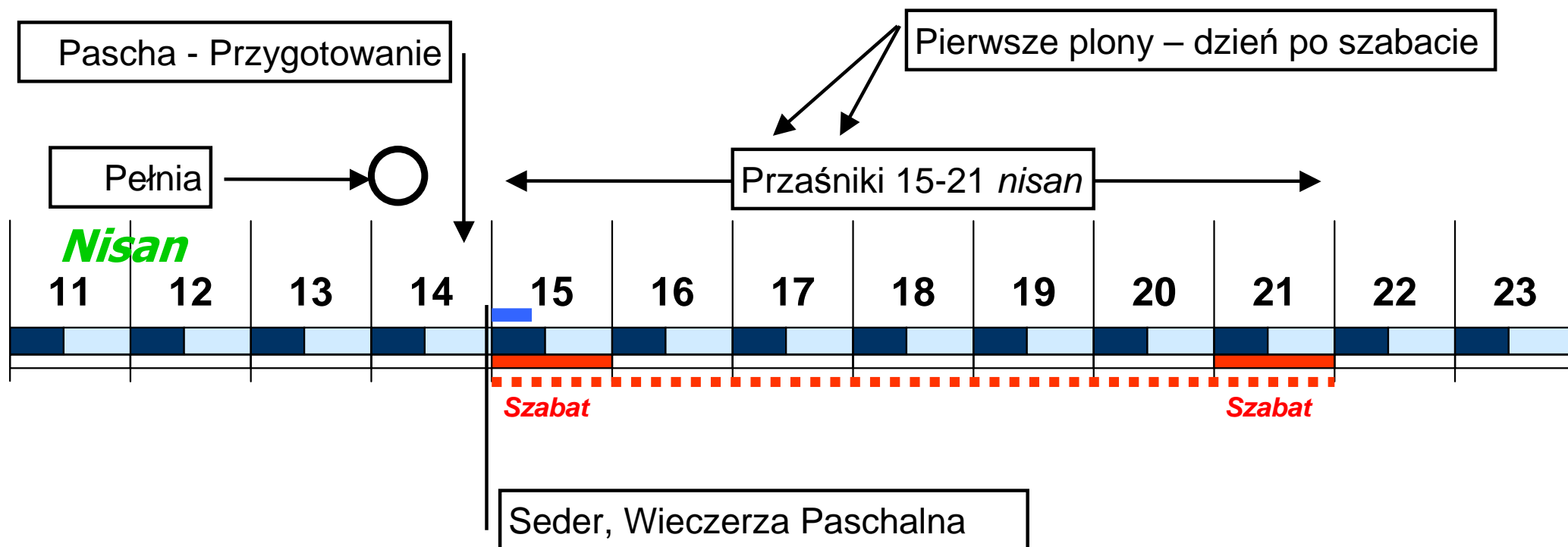
Oto czasy święte dla Pana, zwołanie święte, na które wzywać ich będziecie w określonym czasie.

W pierwszym miesiącu, czternastego dnia miesiąca, o zmierzchu, jest Pascha

A piętnastego dnia tego miesiąca jest święto Przaśników ... przez siedem dni ...

Pierwszego dnia będzie dla was zwołanie święte: nie będziecie wykonywać żadnej pracy.

(...) przyniesiecie kapłanowi snop jako pierwociny waszego plonu. ... Dokona [on] nim gestu kołysania w następnym dniu po szabacie.

Jezus – pierwszy zmartwychwstały

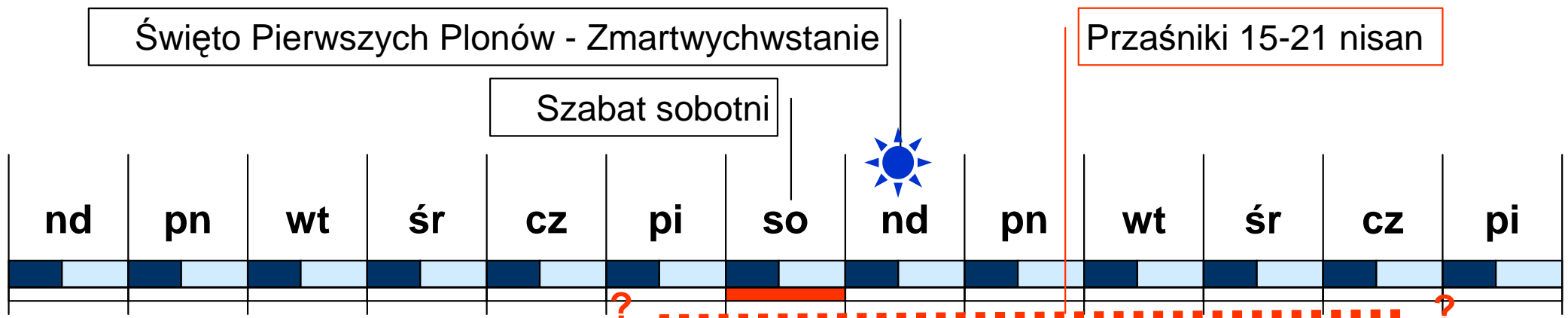
Jezus był pierwszym który zmartwychwstał, a zmartwychwstanie dokonane w święto Pierwszych Plonów miało dla Żydów swoją szczególną wymowę. Święto to nie ma stałej daty i przypadało pierwszego dnia tygodnia, czyli w niedzielę, w czasie tygodniowego Święta Przaśników. Czytamy u Mojżesza:

Mów do Izraelitów i powiedz im: Kiedy wejdziecie do ziemi, którą Ja wam dam, i zbierzecie plon, przyniesiecie kapłanowi snop jako pierwociny waszego plonu. (...) Dokona nim gestu kołysania w następnym dniu po szabacie. (Ks.Kapłańska 23.10-11)

O tym, że Jezus zmartwychwstał tego właśnie dnia czytamy na przykład:

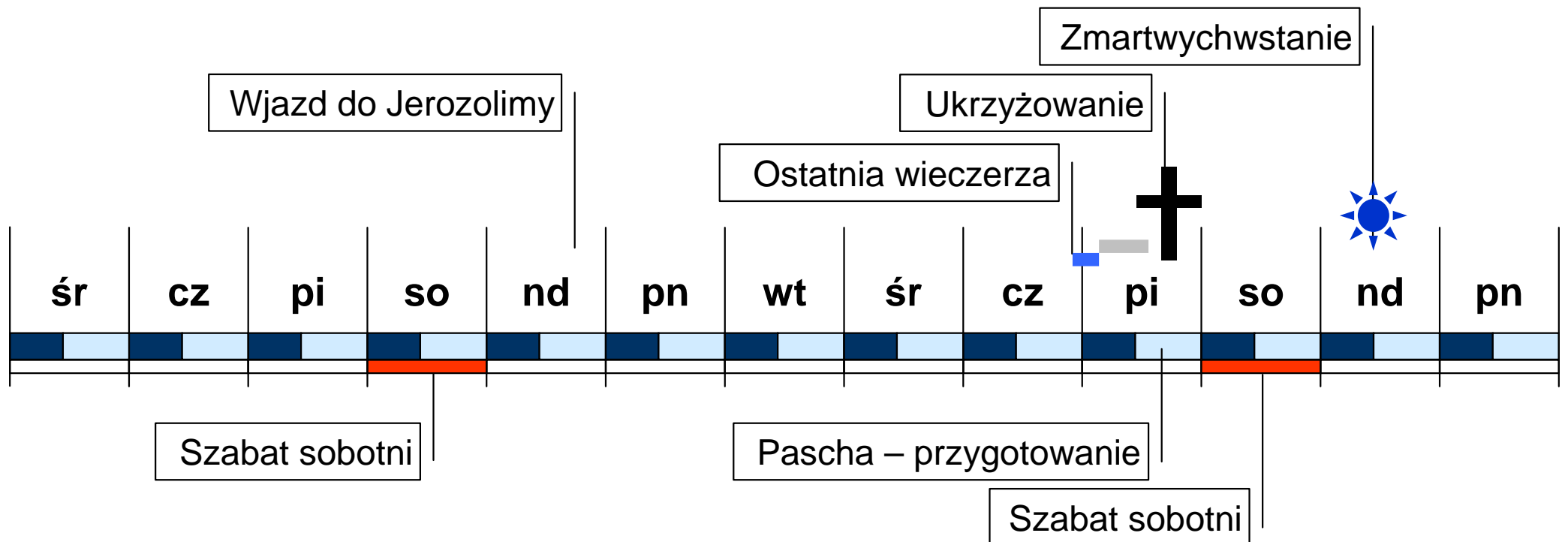
Po upływie szabatu, o świcie pierwszego dnia tygodnia przyszła Maria Magdalena i druga Maria obejrzeć grób. (...) Anioł zaś przemówił do niewiast: Wy się nie bójcie! Gdyż wiem, że szukacie Jezusa Ukrzyżowanego. (Ew.Mateusza 28.1-5)

Pozostaje problem, w jaki dzień miesiąca wypadła ta świąteczna niedziela.

Tradycja: Ukrzyżowanie miało miejsce w piątek

1. Ukrzyżowanie miało miejsce w piątek;
2. Zmartwychwstanie dokonało się w niedziele;
3. Tak się to święto w tradycji obchodzi i ...
4. ... nie zadaje się pytań, dlaczego tak.

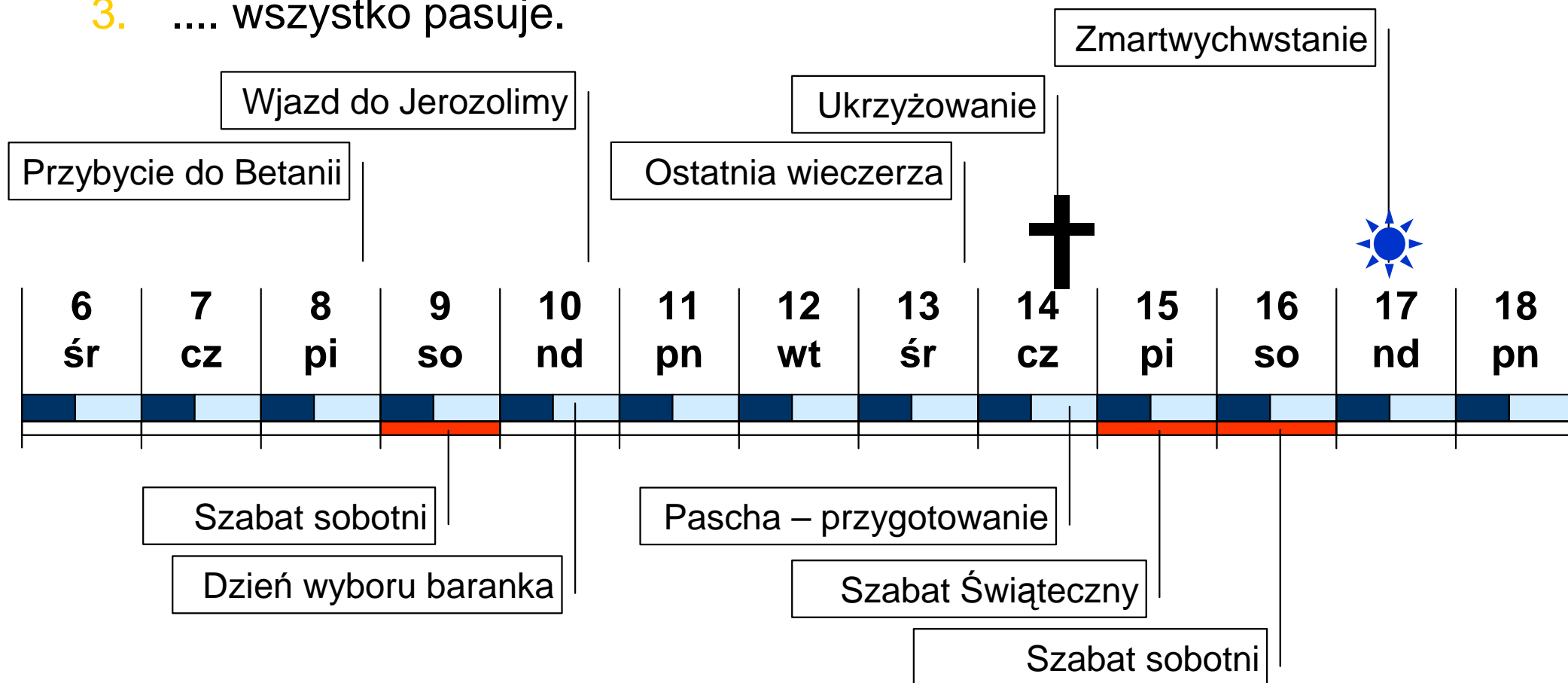

Teza:

Ukrzyżowanie miało miejsce w czwartek

1. Ukrzyżowanie miało miejsce w czwartek 14 nisan;
2. Zmartwychwstanie dokonało się w niedzielę święta Przaśników (wtedy niedziela 17 nisan) i ...
3. .... wszystko pasuje.

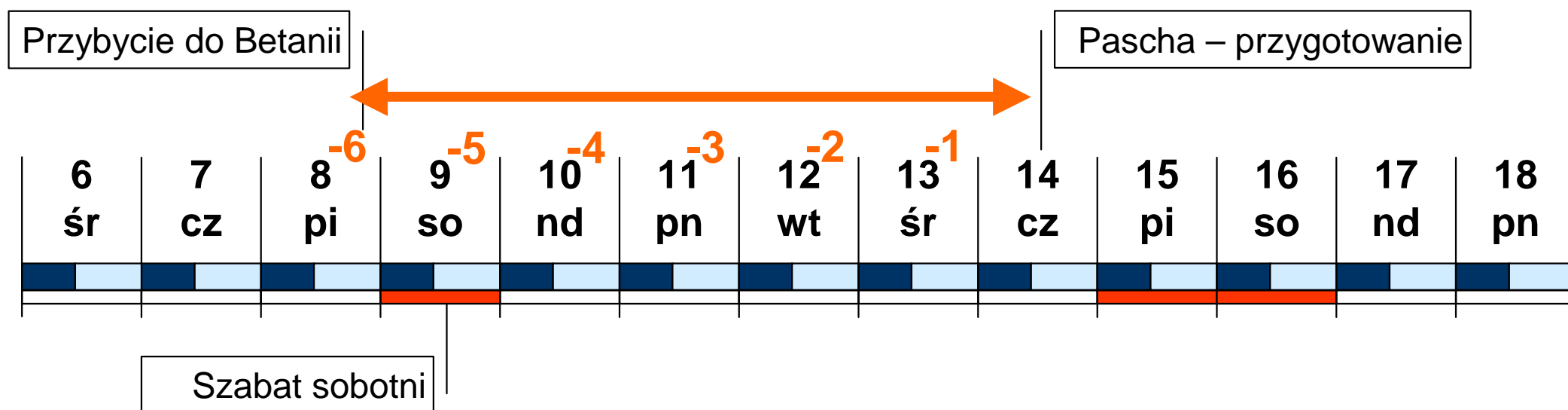
Argument #1

6 dzień przed Paschą nie był sobotą

Jezus jako Żyd nie miał zwyczaju podróżować w szabat. Czytamy jednak, że:

Na sześć dni przed Paschą Jezus przybył do Betanii, gdzie mieszkał Łazarz, którego Jezus wskrzesił z martwych. (J12.1)

Gdyby Przygotowanie Paschy 14 nisan przypadała w piątek to 6 dni przed wypadło by w szabat – w dzień, w którym nie podróżowano.

Argument #2

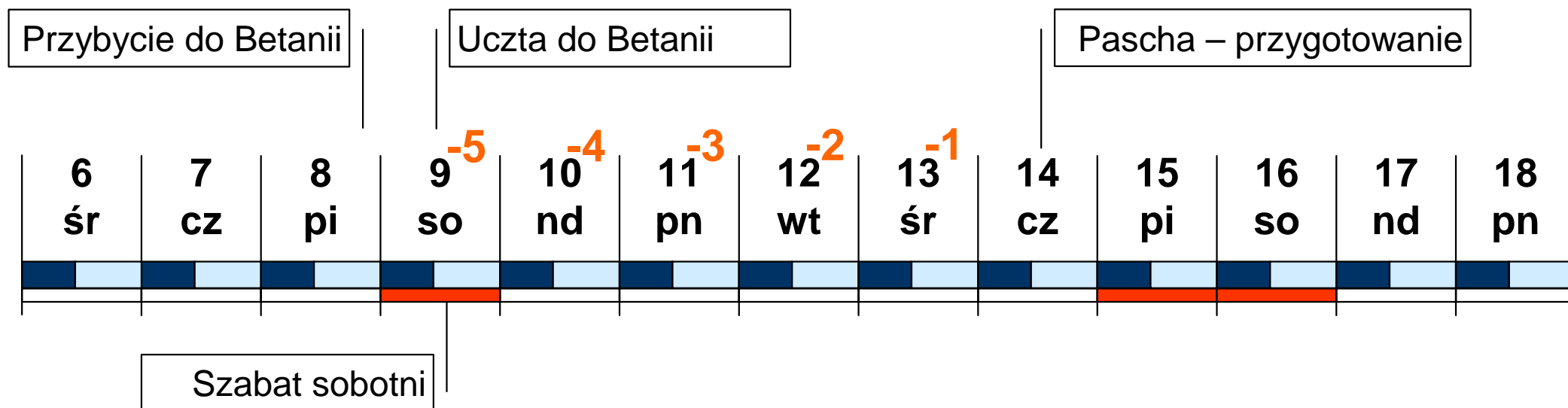
Uczta w Betani wypadła w sobotę

U Jana można wyczytać:

Na sześć dni przed Paschą Jezus przybył do Betanii (...).

Urządzono tam dla Niego ucztę. Marta posługiwała, a Łazarz był jednym z zasiadających z Nim przy stole. (J12.1n)

Szabat służy do urządzania uczt, co wiąże nam 5 dni przez Paschą z sobotą.

Argument #4

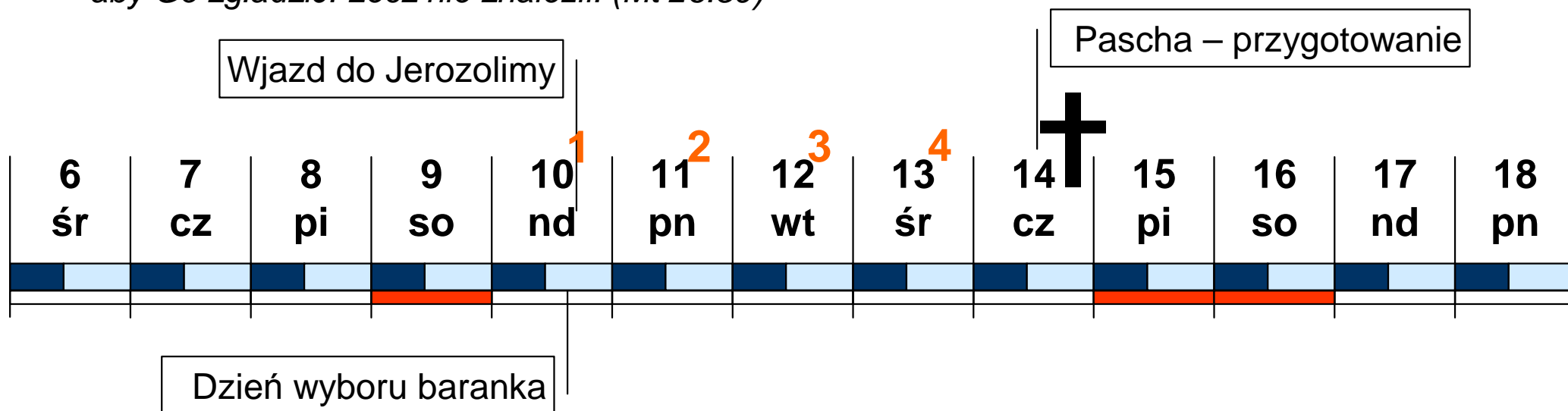
Wybór i obserwacja baranka

Wyboru baranka paschalnego dokonywano 10 nisan. Czytamy o tym Księdze Wyjścia:

Powiedzcie całemu zgromadzeniu Izraela tak: Dziesiątego dnia tego miesiąca [nisan] niech się każdy postara o baranka dla rodziny, o baranka dla domu. (...) Baranek będzie bez skazy, samiec, jednoroczny; wziąć możecie jagnię albo kozłą. Będziecie go strzec aż do czternastego dnia tego miesiąca, a wtedy zabije go całe zgromadzenie Izraela o zmierzchu. (Ex 12.3)

Przez cztery dni, od 10 do 14 nisan wybrany baranek był pod dokładną obserwacją – sprawdza się czy nie jest trefny. Od niedzieli do środy, przez cztery dni Jezus codziennie pojawiał się publicznie w świątyni a uważnie się mu przyglądali i żadnej skazy nie znaleźli o czym czytamy u Mateusza:

Tymczasem arcykapłani i cała Wysoka Rada szukali fałszywego świadectwa przeciw Jezusowi, aby Go zgładzić. Lecz nie znaleźli. (Mt 26.59)

Argument #5

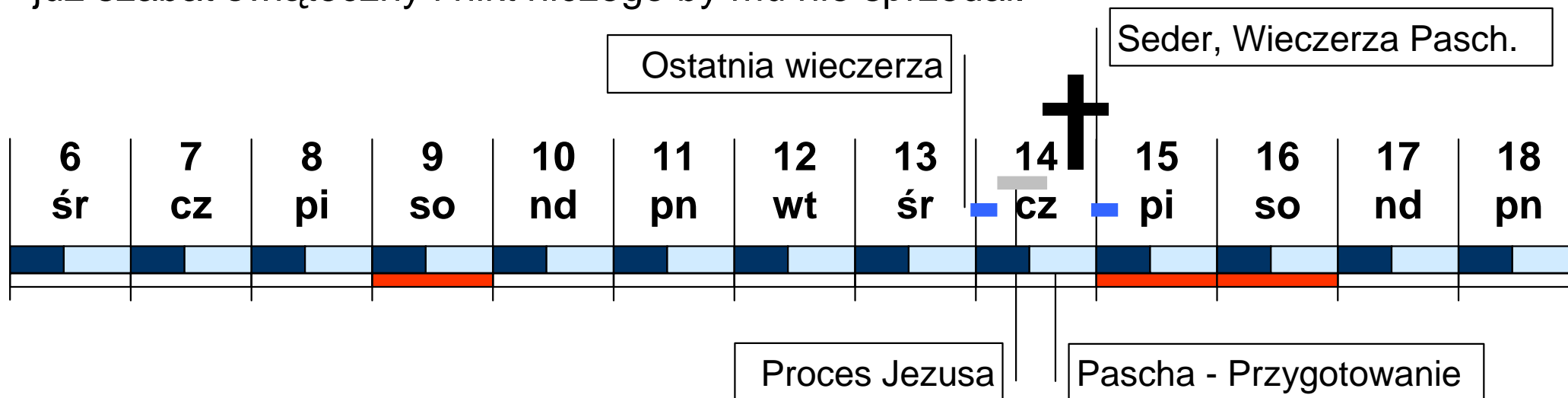
Jezus spożył Seder dzień wcześniej

Wypowiedź Jana dotycząca wyjścia Judasza w trakcie wieczerzy:

A po spożyciu kawałka chleba wszedł w niego szatan. Jezus zaś rzekł do niego: Co chcesz czynić, czyń prędeż. Nikt jednak z biesiadników nie rozumiał, dlaczego mu to powiedział. Ponieważ Judasz miał pieczę nad trzosem, niektórzy sądzą, że Jezus powiedział do niego: Zakup, czego nam potrzeba na święto, albo żeby dał coś ubogim. A on po spożyciu kawałka chleba zaraz wyszedł. A była noc. (J 13.27-30)

Gdyby wieczerza ta odbywała się w czwartek nikt z biesiadników by nie sądził, że Judasz poszedł na zakupy. W czasie Wieczerzy Paschalnej (Sederowej) obowiązywał już szabat świąteczny i nikt niczego by mu nie sprzedał.

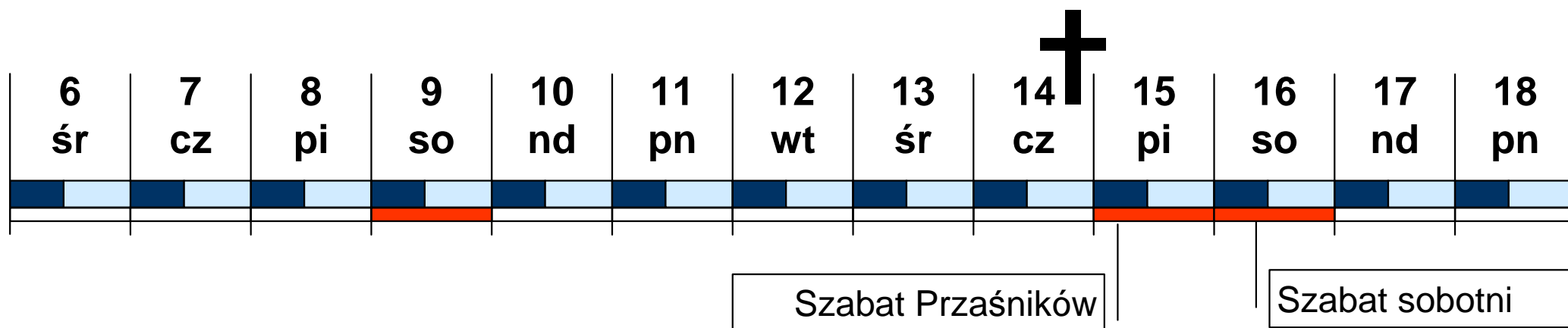
Argument #6 Ukrzyżowanie w dzień przed szabatem ale czy w piątek? (1/2)

Dzień Przygotowania Paschy (14 nisan) jest jednocześnie dniem przygotowanie do szabatu i tak to znajdujemy zapisane u Marka:

Pod wieczór już, ponieważ było Przygotowanie, czyli dzień przed szabatem, przyszedł Józef z Arymatej, poważny członek Rady, który również wyczekiwał królestwa Bożego. Śmiało udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. (Mk 15.42-43)

Obserwacja: nie chodzi jednak zwykły szabat sobotni, ale szabat pierwszego dnia święta Przaśników. Czytamy o tym w rozdziale Księgi Kapłańskiej opisującej szczegółowo wszystkie Święta Pańskie:

A piętnastego dnia tego miesiąca jest Święto Przaśników dla Pana - przez siedem dni będziecie jedli tylko przaśne chleby. Pierwszego dnia będzie dla was zwołanie święte: nie będziecie wykonywać żadnej pracy. (Kpł 23.6-7)

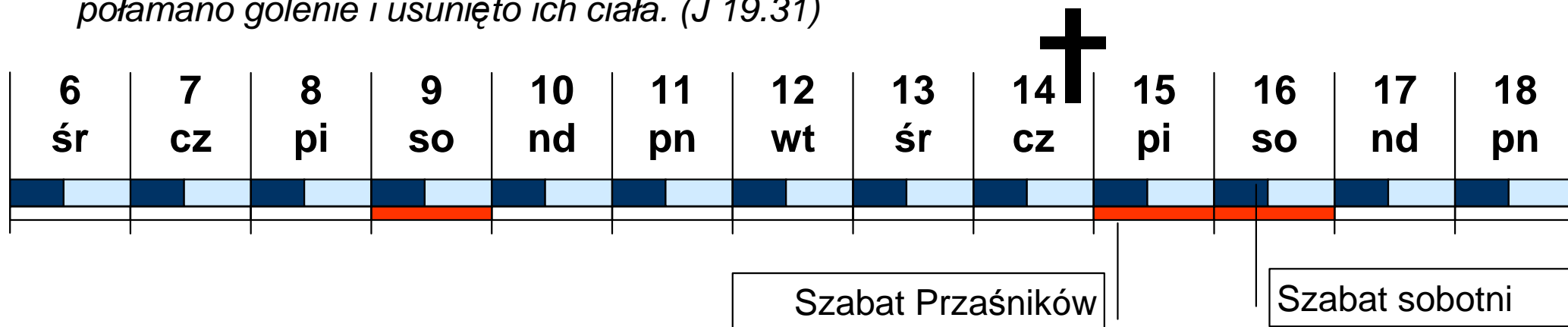
Argument #6 Ukrzyżowanie w dzień przed szabatem ale czy w piątek? (2/2)

Słowo szabat nie oznacza tylko, jak się powszechnie uważa, siódmego dnia tygodnia - soboty, ale znaczy też tyle co "bezruch" czy "niedziałanie". O szabatach nie przypadających w sobotę możemy przeczytać na przykład przy okazji opisu święta *Jom Kippur*. Czytamy:

Dziesiątego dnia siódmego miesiąca jest Dzień Przebłagania (...) Będzie to dla was uroczysty szabat. Będziecie pościli. Dziewiątego dnia miesiąca, wieczorem, to jest od wieczora do wieczora, będziecie obchodzić wasz szabat. (Kpł 23.27-32)

Szabat po ukrzyżowaniu Jezusa dwudniowy, był *wielkim świętem* jak to czytamy u Jana:

Ponieważ był to dzień Przygotowania, aby zatem ciała nie pozostawały na krzyżu w szabat - ów bowiem dzień szabatu był wielkim świętem - Żydzi prosili Piłata, aby ukrzyżowanym połamano golenie i usunięto ich ciała. (J 19.31)

Argument #7

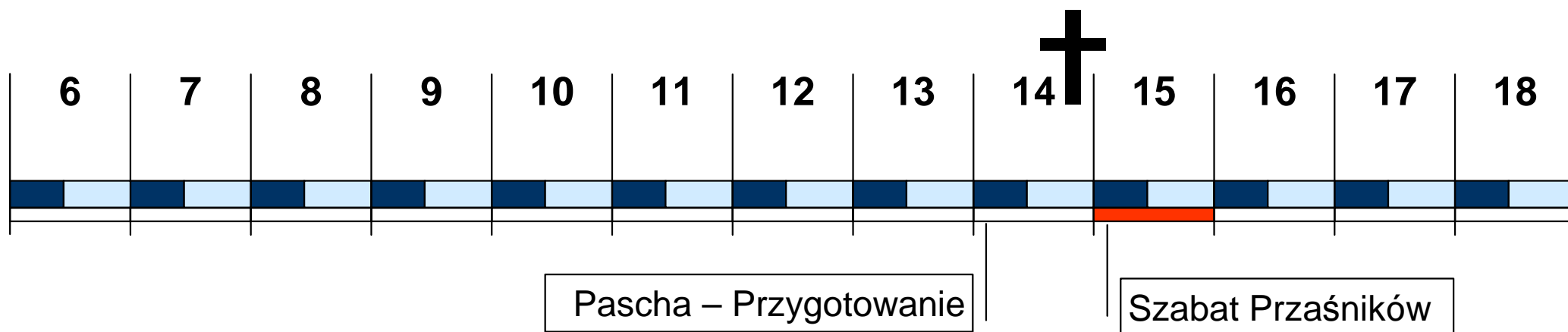
Pascha przypada przed szabatem

O tym, że Przygotowanie jest dniem przed szabatem czytamy też u Marka:

Pod wieczór już, ponieważ było Przygotowanie, czyli dzień przed szabatem, przyszedł Józef z Arymatei, poważny członek Rady, który również wyczekiwał królestwa Bożego. Śmiało udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa.

(Mk 15.42n)

W tym miejscu Marek zaznaczył, że Przygotowanie jest dniem przed szabatem. Nie może mu jednak chodzić o sobotę a o szabat świąteczny, ponieważ jak wiadomo Przygotowanie jest świętem, które ma stałą datę 14 nisan i dlatego nie zawsze przypada w piątek.

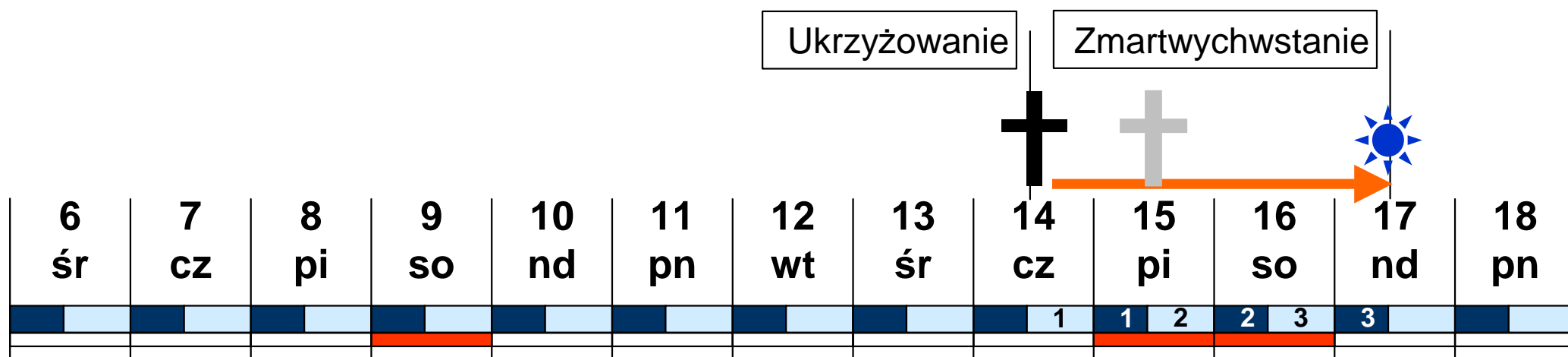
Argument #8

Zapowiedź Jezusa: znak Jonasza

Jezus zapowiedział, że po swojej śmierci przez trzy dni i trzy noce jego ciało spoczywać będzie w grobie. Czytamy u Mateusza:

Lecz On im odpowiedział: Plemię przewrotne i wiarołomne żąda znaku, ale żaden znak nie będzie mu dany, prócz znaku proroka Jonasza. Albowiem jak Jonasz był trzy dni i trzy noce we wnętrzościach wielkiej ryby, tak Syn Człowieczy będzie trzy dni i trzy noce w łonie ziemi. (Mt 12.39-40)

Jeżeli ukrzyżowanie mało by być dokonane w piątek to brakować będzie jednej nocy. Jeżeli jednak ukrzyżowanie przypadnie na czwartek to wątpliwe tłumaczenie że liczy się tu każdy zaczęty dzień nie będzie konieczne.

Argument #9

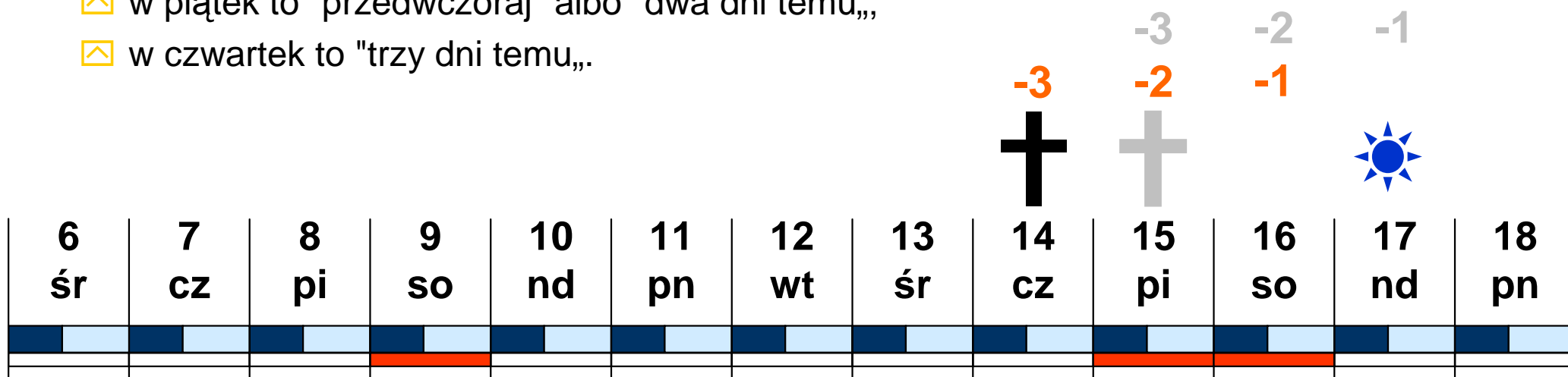
Wypowiedzi uczniów idących do Emaus

Uczniowie idący w niedzielę (patrz Łk 24.1;13) do Emaus powiedzieli Jezusowi, który im się objawił, że jego śmierć miała miejsce ... i tu jest problem ...

Zapytał ich: Cóż takiego? Odpowiedzieli Mu: To, co się stało z Jezusem (...) którego arcykapłani i nasi przywódcy wydali na śmierć i ukrzyżowali (...) Tak, a po tym wszystkim dziś już trzeci dzień, jak się to stało. (Łk 24.19-21)

W greckim oryginale mamy tu: "trzeci ten dzień upływa od kiedy stało się to,,
można więc określić to tak:

- ☒ jest niedziela;
- ☒ w sobotę było "wczoraj,,;
- ☒ w piątek to "przedwczoraj" albo "dwa dni temu,,;
- ☒ w czwartek to "trzy dni temu,,.

Miejsca trudne (1/2)

Czytamy u Łukasza:

Nadchodziła uroczystość Przaśników, tak zwana Pascha. (Łk 22.1)

I z tym w zasadzie można się rozprawić prosto. Łukasz jako poganin nie za bardzo czuł na czym polegały święta obchodzone przez Żydów. Jest to co prawda sprzeczne z opinią jaką mamy o Łukaszu - doskonałym obserwatorze i historyku, ale cóż. Mógł się w tym wypadku pomylić. Nie da się jednak takiego naciąganego tłumaczenia zastosować w przypadku pozostałych ewangelistów.

Miejsca trudne (2/2)

A u wszystkich synoptyków pojawia się jedno, bardzo podobnie brzmiące zdanie:

- ☒ *W pierwszy dzień Przaśników, kiedy ofiarowywano Paschę, zapytali Jezusa Jego uczniowie: Gdzie chcesz, abyśmy poszli poczynić przygotowania, żebyś mógł spożyć Paschę? (Mk 14.12)*
- ☒ *Tak nadszedł dzień Przaśników, w którym należało ofiarować Paschę. Jezus posłał Piotra i Jana z poleceniem: Idźcie i przygotujcie nam Paschę, byśmy mogli ją spożyć. (Łk 22.7-8)*
- ☒ *W pierwszy dzień Przaśników przystąpili do Jezusa uczniowie i zapytali Go: Gdzie chcesz, żebyśmy Ci przygotowali Paschę do spożycia? (Mt 26.17)*

Wypowiedzi te kontrastują z założeniami świąt podanymi u Mojżesza. Pierwszy dzień Przaśników przed Paschą? No cóż. Nad rozwiązanie tej zagadki będę musiał jeszcze popracować.

A po co to ...

Ale czy to wszystko jest ważne? Czy w ogóle warto brać się za takie dociekania? Może lepiej nie spierać się o to i niech każdy zostanie przy swoim? Otóż ja osobiście uważam, że warto. Warto bo widzę dwa zastosowania dla moich twierdzeń.

Po pierwsze, powyższe rozważanie przekonuje mnie, po raz kolejny o spójności i poprawności Biblii. Paweł pisał: "*wiem, komu zawierzyłem*" ale on w okolicach Damaszku spotkał zmartwychwstałego Pana. Ja muszę zawierzyć Pismu, a pismo co nie trzyma się kupy nie warte jest takiego zawierzenia. Dzięki tym rozważaniom pogłębiła się więc moja wiara, że inne pozorne niespójności i sprzeczności przez dokładne studiowanie Pisma Świętego też dadzą się wyjaśnić.

Drugie zastosowanie jest testem, papierkiem lakmusowym informujący mnie na ile jestem otwarty na prawdę spisana w Biblii, a na ile będę się upierać przy swoich tradycyjnych wierzeniach. Jakże często jest tak, że te tradycje wierzenia nie posiadają żadnej bądź posiadającą wątpliwą, niebiblijną argumentację. Ja chcę aby w moim życiu Pismo Święte było "*ostatecznym autorytetem w dziedzinie nauki i moralności*". Nie mogę więc "*wczytywać*" w nie czegoś, co nie zostało tam wpisane przez natchnionych Duchem Świętym autorów.

Gliwice, dnia 8 kwietnia 1995

Wojtek Apel

Dodatki

Tematy do przemyślenia

- ⌘ Poszukać u Flawiusza jak to było z Paschą judejską i galilejską.
- ⌘ Czy w szabat mógł zebrać się Sanhedryn aby obradując ustalić, że Jezus ma zmartwychwstać i poprosić rzymian o straż przy grobie.